

СКАРБНИЦЯ ПАМ'ЯТІ ЛЮДСЬКОЇ

Архів - це скарбниця більш цінного народного майна, ніж вміст державних казначейств: гроші витрачаються і знову наживаються, а писемні пам'ятки народної історії, один раз втрачені, не можуть бути знову куплені і придбані жодною ціною.

З червня 1940 року Рівненський облвиконком прийняв рішення «Про охорону архівів в районах Рівненської області». Це і стало початком роботи Млинівського районного архіву. Згідно з цим рішенням усі архівні матеріали установ та організацій, а також архіви приватних осіб підлягали обов'язковій здачі в районні архіви. Розпочалась копітка робота по розшуку та збору документів, їх обліку й обробці.

Після боїв, що відбулися в перші дні Великої Вітчизняної війни, архіви не вдалося евакуювати і вони були знищені. В тому числі і в нас. Але в перші дні

після визволення нашого краю було відновлено роботу архіву.

Після об'єднання Острожецького та Демидівського районів із Млинівським районний архів знаходився у Демидівці. І лише у 1982 році райархів було перевезено у новозбудоване приміщення у Млинові.

Нині в архіві діє 105 фондів, де зберігаються більш як 17 тисяч документів. «Найстарішими» документами є погосподарські книги за 1940 рік сіл Рейтанів та Новосілки.

Ще йшла жорстока і кровопролитна війна, а на звільненій від німецьких загарбників Млинівщині вже вирувало мирне життя з його повсякденними турботами. Ось як про суто мирну працю свідчать архівні документи, яким непідвладний час. Гортаю протоколи засідань райвиконкому п'ятдесятирічної дав-

ності. Скажімо, увагу привертає протокол №7 від 5 липня 1944 року, де першим пунктом в порядку денному винесено насущне питання «Про шкільну мережу Млинівського району на 1944-1945 навчальний рік». Цікаво, що за профілями навчання школи розподілялись таким чином: з українською мовою - 30 шкіл, чеською - 3 і польською - 1.

У грудні цього ж 1944 року райвиконком прийняв рішення про відкриття Млинівського технікуму механізації на базі маетку графа Лядохівського.

Тепер в нашому архіві зберігаються матеріали, що мають науково-історичну цінність. Відрадно, що вони часто стають предметом досліджень науковців рівненських та волинських вузів. На основі архівних документів цікаві реферати підготували учні гім-

назії, викладачі місцевого технікуму використовують ці матеріали у своїй роботі.

Працівники архіву докладають багато зусиль для того, щоб впорядкувати, систематизувати документи півстолітньої давності. І через півстоліття ці документи стають вагомими доказами, фактами, що підтверджують право власності на майно, родинні зв'язки, трудовий стаж тощо.

Останнім часом зростає потік письмових та усних заяв співвітчизників, а також іноземних громадян, які стосуються навчання в учбових закладах, власності на землю, вивезення на примусові роботи до Німеччини та іншого. Особливо багато звернень з проханням підтвердити факт роботи в індивідуальному господарстві для надання статусу учасника війни.

Ось так, у праці, минають будні нашого архіву, і робота, яку проводимо по впорядкуванню і збереженню документів колишніх колгоспів, колективних сільгоспприємств, сільських рад, бюджетних організацій. Сподіваємося, цей доробок буде оцінений нащадками і матиме історичну значимість.

**Галина ГУЛИЧ,
завідуюча архівним
відділом райдерж-
адміністрації.**